

rajo, se tam ozdravijo! Blizo in okolimenovaniga mesta je pa veliko gojzdov, posebno smrečja in jelovja; in ondašnji stanovniki pripisujejo uzrok smolnatimu hlapenju gojzdov, ki njih prijazno mestice ovenčajo.

J. Š.

Kakošna knjiga je nam na kmetih sada naj bolj potrebna?

Nek dan me srečajo otroci na poti v šolo idoči, in se z mano spusté v pogovor. „Kaj bote dans v šoli imeli?“ — jih poprašam. „Sprochlehre“ mi eden odgovori. „Nekteri zmed vas ste že prece veliki“ — velim jaz na dalje — „zna kdo od vas, kako da se živi plotsadi, drevesa cepijo itd.“ Oj! tega se nič ne učimo v šoli“ — mi otroci smejoč odgovorijo. Mili Bog! — si mislim — vsakdo se uči svojega zanata, samo za kmeta ni ne šole ne uka. Kakor vidi sin delati očeta, tako dela tudi on, in ostane pri navadnem obdelovanju zemlje, kot ptica pri narejanju gnezda.

To je krivo, da kmetijstvo pri nas tako kukavo napreduje; sadjoreja se v nekterih krajih na Dolenskem na višji stop nikakor popeti nemore, nastor milemu našemu podnebjju. Lepi verti koli hiš krivijo svoje gospodare nevednosti in nemarne lenobe, v slivarih k večemu ko poleg stare z mahom i bersljenom obraščene slive ali česplje mlada sama od sebe izraste, nedaj bog je prekopati, ali stare, ki že vsiha, posekati, da se mladini umakne. Drevesa snažiti, suhe veje odžagati, gosenčno zalego zatirati, peške saditi, presajevati in cepiti, to je unkraj zrenika njegove znanosti! Lepo žlahno sadje v farovških in grajskih vertih, kadar se gizardavo ponaša s svojim sladkornim sadom in pod njega težo popikuje, mami memogredočega oči, da se mu po njem sline cedijo, ga tudi grešne misli, ko bi mogoče skrivoma si natergati, obidejo; — ali da bi se v njega glavi misel porodila: takovo sadje da si ga vcepim, bi tudi na mojem gruntu raslo in rodilo, — to zahtevati bi bilo odveč. Ob potih, potokih, po spašnikih bi raslo sadje pod našem milem nebom, da bi se človeku smejalo serce; ali zastonj ga iščejo željne oči! Po opustošenih goliših, kjer so pred 50 še leti krotki logi in tihi gojzdi rasli, ne najdeš zdaj po dvé uri hoda košatega drevesa, da bi se le živinče na žigi in prepeki poletnega sonca v senco vteklo. — Močiri, ki bi se po prekopih v zelene travnike, rodne njive preobernuti dali, bivajo stani ugodni neprijetnim pevalicam, ktere spomladi s svojim nepovoljnim „rega, rega“ človeku dodijajo, in ga še prečijo poslušati sladke slavička glase.

Po sterminah bujice (Regenbäche) delajo jarke, nanašajo pesek na njive in odnašajo zemljo; goli hribi čezdalje kažejo večja rebra, po njih se taka kamnje, ki večkrat ubije človeka ali živinče. Tako je pisavec tega sam vidil kamen, ki so ga sprožile ovce na paši čez neko pastarico leteti in izpod nje na enega ovna pasti, ki ga je popolnoma raznesel; tudi je vidil vola, ki so mu noge spodletele, takati se do mučne smerti. Pred 30 leti se je plast snega sprožil, dvé osebi, ki ste ob vodi po stezi šle, zadel in sabo u Kupo potegnul, kjer ste tudi utonile. Pa ravno na tistim kraji, kjer se je to zgodilo, bi orehi rasli kot gora, bi ne bili nobenemu v škodo, ampak v hasen s sadom in lesom in bi prečili nesrečne naključbe. Vender se tega dela ne vloti nevednost!

Za vse take kraje bi bil ahac nar bolji, ker

bi s svojimi korenikami priderževal zemljo, sili jarke v tesnac, in hranil drobnico s svojim listjem, pa bi kamnje zaderževal. Kdor je od Severina do Čubra ob Kupu potoval oči na Krajnsko stran ravnaje, je gotovo zapazil kervavo potrebo predolgo zanemarjene pozornosti od strani cestninskiga vradstva.

Ravno tako bi se tudi ob potih in cestah, kjer so verlike (šrange) potrebne, leté namestiti dale z zasajenjem drevés, ali naš svet to reč bolj naglo obavi, ne stori ne enega ne družega! Kaj pa iz tega sledi? Velike nesreče. Lani je po takej cesti nek voznik vozil vino; v klancu mu pride naproti osel v malin gredé, konj splašivši se šine na stran, voznik poteče prideržat voz; ali glé nesreče! voz se preverne, sod se verh voznika prevali, ga zdrušči in se potoči v dol sam se razbivši. Intako je zgubila uboga družina verlega gospodara. Kdor bi mislil, da so tam zdaj dali verlike narediti, bi se jako motil. Tudi Novomeška komisija bi gotovo velikej prihodnej nesreči v okom prišla, ko bi verlike ob cesti, ki derži skoz Čermošnjice na Poljanco, narediti ukazala. Vlada bi naj bolj storila, ko bi to skerb žandarim izročila, in županie, take grešne nemarnosti krive, sprot kaznovala.

Kdor tedej naše kraje pozná kakošni so sedaj, in kakoršni bi postali po pravi prosveti ljudstva v rečéh, ki v njegov delokrog segajo, bo z mano rekel: Dajte nam v roke knjigo od kmetijstva, pisano poljudno na kratko, ki bo jedro vsega potrebnega zapopadla! Bila bi nam učnikom pri takim podučevanju za vodnika, odrašenim in nedeljskim šolarim za čitanko, slednemu kmetovavcu pa za ročne bukve.

Da mi Slovani radi molimo, se vidi iz groznega števila molitnih bukvic, kterih imamo gotovo več ko Francozi; pa nam se je treba tudi kmetijskih lotiti, in jih pridno prebirati, da se ozir vsakdanjega kruha kaj zbrihtamo: zakaj kakor želimo po smerti srečni postati, tako si moramo tudi na tem svetu, kar se da, telesno življenje ugodno storiti.

J. Kobé.

Pogled po svetu.

Če se ozremo po svetu, vidimo pri mnogoverstnih narodih tudi mnogoverstne šege; nekatere so od naših ravno narobe. Novice so od Kitajcov že nekterikrat govorile in nekoliko tudi njih šeg omenile. V letošnjih „Drobtincah“ najdemo njih šege posebno mikavno popisane, takole: „Kitajsko je razun Rusovskega naj veči cesarstvo na svetu, v juternej Azii leži in ima nad 330 milionov ljudi, med kterimi ni več kakor 315.000 katoličanov. Europejskih duhovnikov je 84, domačih 135, cerkev in kapél 326. — Kitajci se ločijo v svojih navadah od nas kakor noč in dan. Mi pišemo od leve na desno; Kitajci od desne na levo. Mi goste lasé za kaj lepega imamo; Kitajci se tudi po glavi brijejo; samo na temenu šopek rasti pusté. Ako je nam vroče, išemo merzlega pitja; Kitajci toplega čaja. Ako pri nas kdo zbolí, se mu velí, le malo jesti; Kitajski zdravitelji mu pravijo, prav dobro se najesti. Mi se odkrijemo, ako kogar počastiti hočemo; Kitaje pa pokrit ostane. Pri nas v Europi ples mnogim dopade; pri njih je zaničljiv in u velikej sramoti. Kdor pri nas žaluje, se černo obleče; pri njih belo. Vojaški stan je pri nas v časti; ondi je obče zaničevan. Pri nas ljudje vse odstranijo, kar bi jih smerti opomnuli zamoglo; ondi si mertvaško trugo vsak pri-